

Bruxelles, 13 mai 2025
(OR. en)

8853/25

CULT 48
JEUN 68
AUDIO 39
PI 86
EDUC 145
EMPL 173
SOC 276
DIGIT 86
RECH 204
STAT 24

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Delegațiile
Subiect:	Concluziile Consiliului privind sprijinirea tinerilor artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ în lansarea carierei lor

În anexă, se pun la dispoziția delegațiilor concluziile sus-menționate, aprobate de Consiliu (Educație, Tineret, Cultură și Sport) în cadrul reuniunii sale din 13 mai 2025.

Concluziile Consiliului privind sprijinirea tinerilor artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ în lansarea carierei lor

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

AVÂND ÎN VEDERE:

1. Valoarea intrinsecă a culturii ca bun comun, a libertății artistice și a diversității culturale, precum și rolul sectoarelor culturale și creative în dezvoltarea socioeconomică a Europei și în consolidarea identității europene, a sentimentului de apartenență la comunitate și a principiilor democrației;
2. Faptul că artiștii și profesioniștii din domeniul cultural și creativ reprezintă un motor al creativității și al inovării, întruchipând valorile culturale, promovând coeziunea socială și economică a Europei, sporind prosperitatea, diversitatea și incluziunea societăților noastre democratice și acționând ca promotori ai unei dezvoltări locale și regionale durabile;
3. Rolul tinerilor artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ în sporirea rezilienței și a sustenabilității sectorului cultural;
4. Contribuția esențială a tinerilor artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ la diversitatea culturală, prin noile lor abordări creative și conceptele lor inovatoare, precum și la menținerea și promovarea păcii și a securității internaționale¹;
5. Absența unei definiții clare a „tinerilor artiști” sau a „tinerilor profesioniști din domeniul cultural și creativ” în dreptul UE sau în sistemele juridice ale statelor membre²;

¹ Pactul ONU pentru viitor, astfel cum a fost adoptat de Adunarea Generală a ONU la Summitul Viitorului din 22 septembrie 2024.

² Termenii utilizați în prezentul document sunt explicați în detaliu în anexă, la rubrica „Definiții”.

6. Faptul că, indiferent de rolul sau de statutul lor de angajați sau de lucrători independenți, precum și de inegalitatea de gen și de alte tipuri de inegalitate, situația socială și profesională a tinerilor artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ este, în funcție de domeniul artistic în cauză, marcată adesea de precaritate, de munca intermitentă și de un venit imprevizibil, de o poziție slabă față de contractanți și de un acces insuficient sau inexistent la securitatea socială;
7. Faptul că tinerii artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ care intră pe piața muncii au adesea cunoștințe limitate în ceea ce privește antreprenoriatul, economia, contabilitatea, cadrele juridice (inclusiv dreptul de autor și alte drepturi de proprietate intelectuală) și accesul la finanțare, iar gradul acestora de conștientizare privind securitatea socială este scăzut;
8. Faptul că tinerii artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ adesea nu găsesc, în ciuda educației lor artistice, un loc de muncă de calitate în sectoarele culturale și creative (SCC) sau sunt obligați să caute modalități suplimentare de a-și câștiga existența;
9. Rolul instituțiilor culturale publice și private în crearea de posibilități de angajare, inclusiv prin furnizarea de informații privind locurile de muncă disponibile și mentoratul etc. pentru tinerii artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ;
10. Necesitatea unor inițiative de sprijinire a tinerilor artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ care își încep activitatea profesională, precum și a unei abordări mai sistematice în ceea ce privește sprijinul acordat acestor persoane;

11. Faptul că tinerii artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ sunt considerați, în general, a fi slab remunerați și că trebuie să fie remunerați în mod echitabil și adecvat, astfel încât remunerația lor să reflecte educația, competențele reale și experiența lor profesională³;
12. Nivelul scăzut de recunoaștere publică a importanței și a naturii activității legate de sectoarele culturale și creative și a complexității procesului creativ;

INVITĂ STATELE MEMBRE, LA NIVELUL CORESPUNZĂTOR:

13. Să recunoască caracteristicile unice ale profesiilor artistice și condițiile de muncă dificile ale acestora, inclusiv obstacolele legate de dizabilități și de gen, precum și obstacolele bazate pe originea socială și rasială, necesitatea de a identifica aceste profesii ca sursă de subzistență și de a respecta în mod corespunzător dreptul de autor și drepturile conexe, precum și alte drepturi de proprietate intelectuală acordate artiștilor și profesioniștilor din domeniul cultural și creativ în legătură cu rezultatele activităților lor profesionale;
14. Să recunoască importanța sănătății mintale și dificultățile cu care s-ar putea confrunta tinerii artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ și să încurajeze elaborarea unor măsuri de sprijin adecvate;
15. Să ia în considerare dezvoltarea sau îmbunătățirea unor forme de securitate socială și a unor drepturi sociale adecvate pentru tinerii artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ;

³ Rezoluția Parlamentului European din 21 noiembrie 2023 conținând recomandări adresate Comisiei privind cadrul UE pentru situația socială și profesională a artiștilor și lucrătorilor din sectoarele culturale și creative [2023/2051(INL)].

16. Să urmărească elaborarea, după caz, de conținut destinat educației în domeniul artei, pentru a facilita dobândirea de către tineri a tuturor competențelor necesare în sectoarele culturale și creative și pentru ca aceștia să afle informații despre subiecte importante, cum ar fi posibilitățile de angajare, spiritul antreprenorial, practicile echitabile, dreptul de autor și cadrul mai larg al proprietății intelectuale, instrumentele digitale și tehnologice, inclusiv inteligența artificială (IA) – atât utilizările sale potențiale, cât și posibilele sale riscuri, drepturile și obligațiile legale, securitatea socială, combaterea violenței sexuale și bazate pe gen și, în sens mai larg, combaterea tuturor formelor de discriminare, promovarea și marketingul, construirea unei prezențe online și crearea de relații cu publicul digital;
17. Să încurajeze părțile interesate care se ocupă de educația artistică să formuleze proiecte care să fie sprijinite în cadrul programului Erasmus+ al UE pentru educația și dezvoltarea competențelor tinerilor artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ;
18. Să încurajeze părțile interesate care se ocupă de educația artistică să dezvolte și să consolideze și mai mult rolul jucat de serviciile lor de consiliere profesională sau de instituții similare sau, după caz, să încurajeze cooperarea dintre consilierii de orientare profesională și instituțiile culturale care își desfășoară activitatea în țările UE;
19. Să sprijine în continuare prezența tinerilor artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ în SCC, prin furnizarea de informații privind programul Europa creativă și alte programe și inițiative europene relevante, inclusiv privind fondurile politicii de coeziune;

20. Să promoveze și să faciliteze, atunci când este cazul, formele informale și non-formale de învățare pentru toți (de exemplu, prin intermediul artelor practicate de amatori) și învățarea pe tot parcursul vieții pentru tinerii artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ (de exemplu, prin ateliere și stagii pentru artiști), pentru a stimula dezvoltarea acestora și a-i înzestra cu know-how-ul și competențele necesare pentru a-și lansa cariera;
21. Să ia în considerare dezvoltarea și promovarea rețelelor multidisciplinare existente de cooperare între artiștii și profesioniștii din domeniul cultural și creativ care își desfășoară activitatea în diverse SCC, împreună cu reprezentanți ai administrației publice, ai mediului de afaceri, ai industriei și ai mediului academic, inclusiv în regiunile ultraperiferice și defavorizate, precum și în țările și teritoriile de peste mări;
22. Să sprijine debuturile și rezultatele activității creative și artistice în diferite SCC și să sporească vizibilitatea tinerilor artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ care se află la începutul carierei lor, atât în domeniile tradiționale, cât și în cele noi, printre altele prin crearea de programe specifice;
23. Să examineze posibilitatea de a promova și a dezvolta sisteme de sprijin și programe de stimulente pentru patronajul privat eficace, destinate tinerilor artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ în calitate de grup subreprezentat pe piața forței de muncă, asigurând integrarea unor principii echitabile în ceea ce privește remunerarea adecvată și condițiile de muncă în strategiile de finanțare;

24. Să mențină și să dezvolte într-o mai mare măsură programele de burse pentru tinerii artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ;
25. Să examineze posibilitatea de a dezvolta și a promova instrumentele existente sau de a crea unele noi (de exemplu, sub forma unui portal web/ghid/buletin informativ) dedicate informațiilor utile, bunelor practici și știrilor despre piața forței de muncă pentru tinerii artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ, precum și de a prezenta mai multe informații cu privire la locurile de muncă disponibile pentru tinerii artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ, inclusiv a celor cu dizabilități și a celor cu mai puține oportunități;
26. Să examineze posibilitatea de a sprijini și a facilita inițiative care implică o legătură directă între artiștii consacrați și tinerii artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ, cum ar fi sesiuni specifice care să permită punerea în legătură a acestora, evenimente de stabilire de contacte sau programe de mentorat pentru a contribui la reducerea decalajului dintre educație și ocuparea forței de muncă în SCC;
27. Să continue să își actualizeze contribuțiile la harta CreativesUnite privind condițiile de muncă în SCC și acțiunile, inclusiv cele aplicabile artiștilor ucraineni⁴;

⁴ <https://creativesunite.eu/>.

**INVITĂ COMISIA EUROPEANĂ ȘI STATELE MEMBRE, LA NIVELURILE
CORESPUNZĂTOARE ȘI ÎN DOMENIILE LOR DE COMPETENȚĂ RESPECTIVE:**

28. Să promoveze, în concordanță cu discuțiile din cadrul Consiliului și al Parlamentului European, condiții adecvate pentru situația socială și profesională a tinerilor artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ ca aspect-cheie într-un viitor cadru strategic al UE pentru cultură, în următorul plan de lucru al UE în domeniul culturii, precum și un dialog permanent cu partenerii sociali europeni și cu părțile interesate;
29. Să încurajeze tinerii artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ să participe la programele existente, cum ar fi Europa creativă (inclusiv „Cultura mișcă Europa”), Erasmus+, Erasmus pentru tineri antreprenori și Orizont Europa. În plus, după caz, să creeze stimulente pentru a le permite tinerilor artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ să facă schimb de bune practici și să dobândească experiență în statele membre ale UE și în alte țări participante la aceste programe. În acest scop, ar trebui încurajate inițiativele care oferă sesiuni de informare încrucișată sau platforme comune de comunicare între punctele de contact naționale ale programelor Erasmus+, Europa creativă și Orizont Europa;
30. Să promoveze și mai mult programul Europa creativă, inclusiv acțiunea de mobilitate „Cultura mișcă Europa” și alte inițiative, permițând tinerilor artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ să participe la proiecte individuale de mobilitate culturală și la stagii în toate țările din cadrul programului Europa creativă și, eventual, în alte țări, ceea ce îi poate ajuta să dezvolte și să aprofundeze relații profesionale internaționale;

31. Să încurajeze proiectele care includ cercetări privind situația tinerilor artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ ce intră pe piața muncii, luând în considerare aspectele legate de legislația muncii, fiscalitate și protecția socială;
32. Să promoveze valoarea adăugată a dialogului social ca instrument de îmbunătățire a condițiilor de muncă ale tinerilor artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ la nivel național și la nivelul UE și să sprijine acțiunile care se bazează pe activitățile deja realizate la nivelul UE în ceea ce privește mobilitatea, fiscalitatea (inclusiv TVA), securitatea socială, securitatea și sănătatea în muncă, furnizarea de informații și alte aspecte legate de artiști și de profesioniști din domeniul cultural și creativ, precum și să promoveze schimbul de know-how și de bune practici în SCC;
33. Să recomande, respectând pe deplin autonomia instituțiilor culturale și a consiliilor colective, ca acestea să promoveze participarea tinerilor artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ la procesul decizional;
34. Să ia în considerare includerea de date privind tinerii artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ în statisticile publice, acolo unde cazul și fără a impune o sarcină administrativă excesivă;
35. Pentru a îmbunătăți relevanța programelor de educație și formare în ceea ce privește competențele, să promoveze, după caz, sisteme paneuropene periodice și comparabile de monitorizare a parcursului profesional al absolvenților, pe baza experienței paneuropene a proiectului-pilot „Eurograduate”;
36. Să faciliteze și să sprijine portabilitatea transfrontalieră a competențelor în SCC;

37. Să examineze posibilitatea de a sprijini crearea și extinderea unor stagii de înaltă calitate pentru tinerii artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ, precum și schimburile culturale și creative facilitate prin intermediul programelor și inițiativelor europene relevante, inclusiv al fondurilor de coeziune, care pot contribui la schimbul de bune practici și la crearea de legături între organizațiile din domeniul educației și formării și cele de tineret și organizațiile din SCC;
38. Să sprijine în continuare, după caz, dimensiunea culturală a programului Erasmus+, care a susținut proiectele de mobilitate și cooperare ale instituțiilor de învățământ superior în domeniul artelor și culturii, a oferit tinerilor oportunități de a descoperi cultura și de a se implica în activități culturale și a permis mai multor mii de instituții și asociații care își desfășoară activitatea în domeniul patrimoniului cultural să își dezvolte programele educaționale;
39. Să ia în considerare sprijinirea tinerilor artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ cu oportunități limitate, cum ar fi cei care aparțin minorităților sau provin din țări terțe asociate programului Europa creativă, artiștii aflați în situații de risc și artiștii strămutați care sosesc în UE, pentru a-i ajuta să își îmbunătățească situația veniturilor și să își sporească competitivitatea pe piața muncii (prin inițiative precum stagii artistice, consiliere juridică, cursuri, formare și fonduri pentru promovarea creativității);
40. Să utilizeze și să dezvolte și mai mult platformele existente pentru prezentarea bunelor practici⁵ care sunt disponibile în statele membre, pentru a oferi o mai mare vizibilitate tinerilor artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ;
41. Să facă un bilanț al punerii în aplicare a prezentelor concluzii până în 2029;

⁵ De exemplu, platforme europene de promovare a artiștilor emergenți (2021-2023): <https://culture.ec.europa.eu/ro/creative-europe/creative-europe-culture-strand/european-platforms>; programul de dezvoltare a artiștilor (ADP) finanțat de Institutul BEI: <https://institute.eib.org/whatwedo/arts/artists-residencies/>.

INVITĂ COMISIA EUROPEANĂ:

42. Să examineze posibilitatea de a întocmi un inventar al definițiilor existente ale tinerilor artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ din statele membre, permițând astfel compararea datelor între țări și diferite sectoare/domenii;
43. Bazându-se pe succesul programului Europa creativă, să promoveze și mai mult inițiative dedicate în general tinerilor artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ;
44. Să încerce să simplifice procesele de depunere a cererilor pentru obținerea de fonduri din partea UE cu scopul de a reduce sarcina administrativă impusă tinerilor artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ;
45. Să examineze posibilitatea de a dezvolta posibilități pentru tinerii artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ în cadrul programelor europene existente și al politicilor viitoare relevante;
46. Să dezvolte și mai mult rețelele tematice existente cofinanțate în cadrul programului Europa creativă pentru artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ care își desfășoară activitatea în diverse SCC⁶, cu scopul de a valorifica potențialul tinerilor artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ care se află la începutul carierei;
47. Să continue să încurajeze cercetarea în acest domeniu, inclusiv cercetarea transversală; să efectueze analize care să coreleze cultura cu diferite domenii științifice și economice și să ia în considerare crearea unor rețele de cercetare interdisciplinară finanțate de UE, cu un accent special pe tinerii artiști și profesioniști din domeniul creativ, pentru a explora legăturile dintre activitățile culturale și creative și știință, tehnologie, economie, inovare socială și sănătate.

⁶ Rețele europene: <https://culture.ec.europa.eu/ro/creative-europe/creative-europeculture-strand/european-networks>.

Definiții:

În sensul prezentelor concluzii:

- *Tineri artiști și profesioniști din domeniul cultural și creativ* sunt considerați a fi tinerii cu vârste cuprinse între 18 și 30 de ani, precum și artiștii și profesioniștii din domeniul cultural și creativ emergenți de orice vârstă, care se află la început de carieră;
- *Sectoare culturale și creative (SCC)* înseamnă toate sectoarele⁷:
 - a) ale căror activități, dintre care multe au potențialul de a genera inovare și locuri de muncă, în special în domeniul proprietății intelectuale:
 - i) sunt bazate pe valori culturale și pe expresii artistice și alte expresii creative individuale sau colective și
 - ii) includ dezvoltarea, crearea, producerea, difuzarea și conservarea de bunuri și servicii care integrează expresii culturale, artistice sau alte expresii creative, precum și funcții conexe, cum ar fi educația sau managementul;
 - b) indiferent de următoarele aspecte:
 - iii) dacă activitățile acestor sectoare sunt orientate sau nu către piață;
 - iv) tipul de structură care realizează respectivele activități și
 - v) modul în care este finanțată structura respectivă.

Sectoarele respective includ, printre altele, arhitectura, arhivele, bibliotecile și muzeele, artizanatul, audiovizualul (inclusiv cinematografia, televiziunea, jocurile video și multimedia), patrimoniul cultural material și imaterial, designul (inclusiv designul vestimentar), festivalurile, muzica, literatura, artele spectacolului (inclusiv teatrul și dansul), cărțile și sectorul editorial, radioul și artele vizuale.

⁷ Cu un accent deosebit pe cele menționate la articolul 2 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/818 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2021 de instituire a programului „Europa creativă” (2021- 2027) și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1295/2013.

Documente de referință:

- Rezoluția Consiliului privind Planul de lucru al UE în domeniul culturii pentru perioada 2023-2026 (2022/C 466/01);
- Concluziile Consiliului privind accesul tinerilor la cultură (JO C 326, 3.12.2010, p. 2);
- Concluziile Consiliului privind stimularea potențialului creativ și inovator al tinerilor (JO C 169, 15.6.2012, p. 1);
- Concluziile Consiliului privind tinerele generații creative (2019/C 189/06);
- Concluziile Consiliului privind tinerii și viitorul muncii (2019/C 189/05);
- Concluziile Consiliului privind redresarea, reziliența și durabilitatea sectoarelor culturale și creative (2021/C 209/03);
- Concluziile Consiliului privind consolidarea schimburilor interculturale prin mobilitatea artiștilor și a profesioniștilor din sectoarele culturale și creative, precum și prin multilingvism în era digitală (2022/C 160/07);
- Concluziile Consiliului privind artiștii aflați în situații de risc și artiștii strămutați (2023/C 185/09);
- Concluziile Consiliului privind îmbunătățirea și promovarea accesului la cultură (C/2024/7446);

- Regulamentul (UE) 2021/818 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2021 de instituire a programului „Europa creativă” (2021- 2027) și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1295/2013;
- Rezoluția Parlamentului European din 20 octombrie 2021 referitoare la situația artiștilor și la redresarea culturală în UE (2020/2261(INI));
- Rezoluția Parlamentului European din 21 noiembrie 2023 conținând recomandări adresate Comisiei privind cadrul UE pentru situația socială și profesională a artiștilor și lucrătorilor din sectoarele culturale și creative (2023/2051 (INL));
- Raportul metodei deschise de coordonare (MDC) privind statutul și condițiile de muncă ale artiștilor și ale profesioniștilor din domeniul cultural și creativ:
<https://op.europa.eu/ro/publication-detail/-/publication/01fafa79-1a13-11ee-806b-01aa75ed71a1>;
- Raportul „Vocile culturii” intitulat *Youth, Mental health and Culture* („Tinerii, sănătatea mintală și cultura”), 2023;
- Platforma CreativesUnite privind condițiile de muncă ale artiștilor, care include și actualizează rezultatele sondajului efectuat de grupul MDC și constatările acestuia:
<https://creativesunite.eu/work-condition/>;
- Convenția UNESCO asupra protecției și promovării diversității expresiilor culturale (2005);
- Proiectul-pilot Eurograduate: <https://op.europa.eu/ro/publication-detail/-/publication/51f88c2e-a671-11ea-bb7a-01aa75ed71a1>;
- Carta de la Porto Santo *Culture and the promotion of Democracy: Towards a European Cultural Citizenship* („Cultura și promovarea democrației: către o cetățenie culturală în Europa”) (2021);
- Recomandarea referitoare la statutul artistului, UNESCO, 1980;

- *Empowering creativity: implementing the UNESCO 1980 Recommendation; 5th global consultation* („Sporirea creativității: punerea în aplicare a Recomandării UNESCO din 1980 – A cincea consultare la nivel mondial”), 2023;
 - *Defending Creative Voices: Artists in emergencies, Learning from the safety of journalists* („Apărarea vocilor creative: artiștii în situații de urgență, învățăminte desprinse de pe urma siguranței jurnaliștilor”), UNESCO 2023;
 - Orientările Comisiei Europene privind contractele colective de muncă încheiate de persoanele care desfășoară activități independente fără angajați;
 - Recomandarea Consiliului din 13 mai 2024 „Europa în mișcare” – oportunități de mobilitate în scopul învățării pentru toți (Europa.eu);
 - Cadrul UNESCO pentru educația culturală și artistică, 2024.
-